

РЕШЕНИЕ

№ 1245

гр. София, 01.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Петър Милев

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Татяна Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221100511771 по описа за 2022 година

Производството по делото е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 20057070/12.09.2022 г., постановено по гр. д. № 72334/2018 г. на СРС, 87 състав, са частично уважени предявените от „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК202527341, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Васил Левски“ №114, етаж Мецанин, действащо чрез юрисконсулт Д.А. положителни установителни искиове с правна квалификация чл. 422 ГПК вр. чл.240, ал. 1 и 2 ЗЗД вр. чл.99 ЗЗД и чл.86, ал.1 ЗЗД вр. чл. 99 ЗЗД, за признаване на установено, че ответницата К. Н. Б., ЕГН *****, действаща чрез назначения й особен представител по реда на чл.47, ал.6 ГПК – адв. А.П. със съдебен адрес: гр. София, бул. ****, офис 109 ДЪЛЖИ на ищеца сумата от 953,70 лева – главница по договор за паричен заем № 2464720 от 06.01.2016 год., сключен с „И.А.М.“ АД, сумата от 58,70 лева – възнаградителна лихва за периода от 22.01.2016 год. до 08.07.2016 год.; сума в размер на 105,96 лева – обезщетение за забава за периода от 08.06.2016 год. до 20.07.2017 год., за които суми по ч.гр.д. 50476/2017 год. по описа на СРС, 87 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК. ОТХВЪРЛЕН е искът с правна квалификация чл.422 ГПК вр. чл.99 ЗЗД вр. чл.92, ал.1 ЗЗД, за признаване на установено в отношенията между страните, че К. Н. Б. дължи на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД сумата от 395,57 лева – неустойка за неизпълнение на договорното задължение за предоставяне на обезпечение, за която сума по ч.гр.д. 50476/2017 год. по описа на СРС, 87 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК. Ответницата е осъдена да заплати и разноски на основание чл.78,ал.1 ГПК в размер на 59,30 лева – държавна такса и юрисконсултско възнаграждение в заповедното производство и 354,79 лева – държавна такса и възнаграждение за назначен особен представител и юрисконсултско възнаграждение в настоящото исково производство.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от особения представител на ответника в първоинстанционното производство. Обжалва решението в частта, с която искът на

„Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД е уважена, като счита, че решението в обжалваната част е неправилно и необосновано. Оспорва изводите на първата инстанция за последиците от неуведомяване на ответника за извършената цесия. Поддържа становището, че за да е валидно прехвърлянето на вземанията и за да се породи право в полза на ищеца, същото е следвало да бъде съобщено на ответницата и то именно от предишния кредитор (цедента), а не от новия кредитор (цесионера), както е в настоящия случай. Оспорва извода, че връчването на особен представител се смята за лично и надлежно връчване и на лицето, което представлява. Моли съда да отмени първоинстанционното решение в частта, с която е уважена претенцията на дружеството – ищец, като постанови ново решение, с което да отхвърли изцяло предявените срещу ответника искове. Претендира разноски.

В законоустановения срок по чл.263, ал.1 от ГПК постъпва отговор на въззивната жалба от страна на ищеца. Счита, че така постановеното от първата инстанция решение е правилно и законосъобразно, като излага подробни съображения в тази насока и се позовава на съдебна практика в подкрепа на достигнатите от Софийски районен съд изводи. Моли съда да остави въззивната жалба без уважение, като неоснователна и необоснована, а решението да потвърди като правилно и законосъобразно, включително в обжалваната част. Претендира разноски.

С разпореждане от 10.11.2022 г. съдът е оставил въззивната жалба без движение с указания към въззиваемия – ищец в едноседмичен срок да внесе по депозитна сметка на СГС в размер на 175 лева, представляваща сума за разноски за особен представител на въззивника – ответник, като представи и доказателства за изпълнение на указанията. Съобщението е получено на 28.11.2022 год. и молбата е подадена на 06.12.2022 год. с приложено към нея платежно нареждане за внесена посочената в разпореждането сума. Видно от представеното платежно нареждане, сумата е постъпила на 05.12.2022 год. За пълнота, настоящата инстанция счита, че съгласно чл. 64, ал. 1 от ГПК, процесуалните действия, извършени след като са изтекли установените срокове, не се вземат предвид от съда. Това правило е приложимо само по отношение на процесуално-преклузивните (решителни) срокове, чието изтичане погасява процесуалното право на страната валидно да извърши определено действие и съответстващото му задължение на съда да зачете правните му последици. Срокът по чл. 129, ал. 2 от ГПК за поправяне нередовностите на исковата молба не е преклузивен, а инструктивен, поради което изтичането му не погасява правото на ищеца да ги отстрани. Действително ищецът представя доказателства за внесения депозит за особен представител един ден след указания едноседмичен срок, но също така е видно че внасянето на сумата е в рамките на срока. Приемайки, че срокът е инструктивен, настоящата инстанция приема, че указанията са редовно и валидно изпълнени.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Предявени са обективно съединени искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 З., вр. чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД, вр. чл. 99 ЗЗД, чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 99 ЗЗД и чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1, вр. чл. 99 ЗЗД.

Със сезиралата съда искова молба ищецът „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК202527341 излага, че на 01.09.2014г. между ответницата К. Н. Б., ЕГН ***** и „И.А.М.“ АД бил сключен договор за паричен заем от 06.01.2016 г. В изпълнение на договорните си задължения кредиторът „И.А.М.“ АД предоставил на ответника заемната сума 1500 лева, а ответницата поела задължение за връщането ѝ, ведно с възнаградителна лихва на 13 равни двуседмични погасителни вноски, всяка в размер на 126,55 лева, последната с падеж 08.07.2016 г. Ответникът не изпълнил задължението за връщане на заема в уговорените срокове, предвид на което му били начислени такси за

разходи за събиране на вземането, неустойка за неизпълнение на договорното задължение за предоставяне на обезпечение и обезщетение за забава върху просрочените погасителни вноски. С приложение № 1/01.06.2017 г. към рамков договор за прехвърляне на парични задължения (цесия) от 30.01.2017 г. вземанията по договора били прехвърлени от кредитора „И.А.М.“ АД на ищеца - „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД. Ищецът моли съда да приеме за установено, че ответницата му дължи сумата 953,70 лева – главница по договор за паричен заем № от 06.01.2016 г., сключен с „И.А.М.“ АД, ведно със законната лихва от 25.07.2017 г. до погасяването на вземането, 58,70 лева – възнаградителна лихва за периода от 22.01.2016 г. до 08.07.2016 г., 395,57 лева - неустойка за неизпълнение на договорното задължение за предоставяне на обезпечение и 105,96 лева – обезщетение за забава върху погасителните вноски за периода от 08.06.2016 г. до 20.07.2017 г., за които суми по ч.гр.д. № 50476/2017 г. по описа на СРС, 87 състав била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК. Претендира присъждането на разноски.

Ответницата К. Н. Б. в срока по чл. 131 ГПК е подала отговор, в който чрез назначения от съда особен представител – адв. П. оспорва изцяло исквете. Възражава, ответницата да е била уведомена за цесията. Оспорва претенциите и по размер. Възражава за неравноправност/нищожност на клаузите от договора за неустойка.

Третото лице помагач на страната на ищеца „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК 203670940, конституирано на основание чл.226, ал.2, изр.1 ГПК вр. чл.218 ГПК с протоколно определение от 29.07.2020 год. е изразило становище по предявените искове. В предоставения от съда срок, а именно до следващото открито съдебно заседание е подало молба на 17.07.2020 год., с която моли съда, да бъдат уважени предявените искове.

По отношение правилността на решението във връзка с наведените във въззивната жалба оплаквания по съществото на спора настоящият състав на въззивния съд намира следното:

Основателността на предявените искове предполага установяването на следните предпоставки: 1/ възникването на валидно правоотношение по договор за заем с твърдяното съдържание; 2/ предоставянето на сумата и усвояването на кредита от ответника; 3/ настъпила изискуемост на задълженията на ответника; 4/ предпоставките относно придобиване вземанията на кредитора по силата на договор за цесия и съобщаването на последната на ответника от първоначалния кредитор; и 5/ срока и размера на забавата на длъжника.

Не е спорно по делото, а и се установява от представените и събрани по делото писмени доказателства на първите три предпоставки, необходими за ангажиране отговорността на ответника.

Налице е валидна облигационна връзка между заемополучателя – ответник и „И.А.М.“ АД по договор за паричен заем № 2464720 от 06.01.2016 год. по смисъла на чл. 240, ал. 1 ТЗ, както и че сумата по заема е усвоена от ответника в каквато насока са констатации на вещо лице-счетоводител в приетото по делото и неоспорено заключение на съдебно-счетоводната експертиза, което съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено. В същото заключение, вещото лице потвърждава, че претендираните от ищеца по делото суми са именно в размера, в който са заявени. В чл.2 от цитирания договор за заем и по – конкретно в т.4 и т.5 е посочено, че погасяването се извършва на 13 вноски с посочена дата, на която следва да се плати всяка една. Следователно, установено е по делото, че към момента на предявяване на исковата молба, респ. към момента на приключване на устните състезания в настоящото производство, цялото вземане е станало изискуемо. Поради това и с оглед факта, че по делото не се твърди и не се установява от страна на ответника да е погасил изцяло дължимите от него вноски, въззивният съд споделя извода на първата инстанция, че претенцията на ищеца – въззиваем е основателна.

Възраженията на въззивника са по отношение на валидното сключване на договора за

цесия, въз основа на който ищецът – въззиваем извежда активната си процесуална легитимация, надлежно ли е уведомяването на ответника – въззивник и последиците при неизпълнение на задължението.

Цесията е договор, с който кредиторът на едно вземане- цедент, го прехвърля на трето лице-цесионер, като последният разполага с правото да го събере от длъжника. Длъжникът по вземането не е страна по цесията. В закона липсва изискване за форма за действителност на цесията. Цесионерът придобива вземането в състоянието, в което то се е намирало в момента на сключването на договора. Заедно с вземането върху цесионера по силата на закона преминават и всички акцесорни права /освен ако е уговорено противното/. Обстоятелството, че цесията засяга интересите както на страните по договора, така и на трето лице- длъжника, налага извършването на допълнително действие- съобщаване на длъжника за цесията съгласно чл. 99, ал. 3 и 4 ЗЗД. Съобщението е едностранно изявление, с което длъжникът се известява, че вземането на неговия кредитор е прехвърлено на нов кредитор. То е неформално и за да породи действие трябва да бъде извършено от стария кредитор /цедента/- чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Само това уведомяване ще създаде достатъчна сигурност за длъжника за извършената замяна на стария му кредитор с нов и ще обезпечи точното изпълнение на задълженията му, т. е. изпълнение спрямо лице, което е легитимирано по смисъла на чл. 75, ал. 1 ЗЗД, като по силата на принципа на свободата на договарянето /чл. 9 ЗЗД/ няма пречка старият кредитор да упълномощи новия кредитор за извършване на уведомлението за цесията – това упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и 4 ЗЗД.

Установеното в чл. 99, ал. 4 от ЗЗД задължение на цедента да съобщи на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането има за цел да защити длъжника срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение, т. е. срещу изпълнение на лице, което не е носител на вземането. Доколкото прехвърленото вземане е възникнало от правоотношение между длъжника и стария кредитор /цедента/, напълно логично е въведеното от законодателя изискване съобщението за прехвърлянето на вземането да бъде извършено именно от стария кредитор /цедента/. Само това уведомяване ще създаде достатъчна сигурност за длъжника за извършената замяна на стария му кредитор с нов и ще обезпечи точното изпълнение на задълженията му, т. е. изпълнение спрямо лице, което е легитимирано по смисъла на чл. 75, ал. 1 от ЗЗД. Ето защо, правно релевантно за действието на цесията е единствено съобщението до длъжника, извършено от цедента /стария кредитор/, но не и съобщението, извършено от цесионера /новия кредитор/.

В съдебната практика е утвърдено виждането, че няма пречка цесионерът по силата на упълномощаване да изпълни задължението на цедента, като уведоми длъжника за извършеното прехвърляне на вземанията. Именно такъв е и настоящия случай, като за установяване факта на упълномощаването към договора за цесия е представено и разписаното пълномощно между страните, видно от текста на което, на цесионера – ищец в настоящото производство, изрично е възложено изпълнение на задължението по уведомяване на длъжника, съгласно чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Съдът намира да посочи, че с оглед принципа на свободата на договарянето (чл. 9 ЗЗД) няма пречка старият кредитор да упълномощи новия кредитор да съобщи на длъжника за цесията, като такова упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и ал. 4 ЗЗД.

С оглед установената трайна съдебна практика въззивният съд приема, че няма пречка уведомяването на длъжника за извършената цесия да се реализира и с връчването на препис от исковата молба – какъвто е процесният случай, поради което ирелевантно е дали предходното уведомяване е достигнало до знанието му. Ответникът с получаване на препис от исковата молба е получил и приложено съобщение за цесия, поради което на основание чл. 99, ал. 3 ЗЗД следва да се счита за осъществено уведомлението за извършената цесия по аргумент на чл. 99, ал. 4 ЗЗД.

По тези аргументи съдът приема, че по делото са ангажирани доказателства за надлежното уведомяване на длъжника за цесията на основание чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, поради което следва да се приеме, че сключеният договор за цесия има действие спрямо цедирания длъжник, респективно осъществено прехвърляне на вземането е породило действие и за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Следователно ищецът се легитимира като титуляр досежно претендираното вземане и притежава качеството кредитор по отношение на ответника. При това положение се налага извода, че по делото е установено по несъмнен начин, че ищецът - въззиваем – „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД е придобил валидно изискуемо вземане от ответника, дължимо от ответника-въззивник – К. Н. Б. по сключения и цитиран по – горе в настоящото съдебно решение договор за паричен заем, по който ответникът дължи изпълнение на поетите от него задължения за връщане на сумата, получена по договора за кредит чрез плащане на уговорените падежни дати уговорения размер на фиксираните вноски. (решение № 123 от 24.06.2009 г. на ВКС по т. д. № 12/2009 г., II Т. О., Т. К., Решение № 284679 от 28.11.2019 г. на CPC по гр. д. № 54273/2018 г., Решение № 284679 от 28.11.2019 г. на CPC по гр. д. № 54273/2018 г.).

В конкретния случай по делото, действително не се установява, че цесионерът е изпълнил задължението си във връзка с упълномощаването, да уведоми длъжника за извършеното прехвърляне, т.е. да е налице надлежно съобщаване за цесията преди образуване на исковото производство. Към приложенията на исковата молба, обаче, са представени както уведомлението за сключения договор за цесия с предмет процесното вземане, направено от цесионера, така и пълномощното, въз основа на което последният е легитимиран да извърши въпросното действие. Исковата молба с така описаните приложения е надлежно връчена на ответника чрез назначения му по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК особен представител, с което следва да се приеме, че цесията е била надлежно съобщена на длъжника. Връчването на уведомлението за цесия ведно с останалите книжа по делото на ответника чрез назначения му по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК особен представител е валидно (независимо дали цесията е била съобщена на длъжника лично или по реда на чл. 47, ал. 5 ГПК). Връчването на книжата по делото, включително и на уведомлението за цесията, не касае строго лични субективни права на длъжника и няма пречка това действие да се извърши за него от особен представител. Ограниченията на представителната власт на особения представител произтичат от чл. 29, ал. 5 ГПК - особеният представител може да извършва действия, за които се изисква изрично пълномощно, само с одобрението на съда, пред който се води делото. Съгласно чл. 34, ал. 2 и ал. 3 ГПК, изрично пълномощно е необходимо за предявяване на икове за гражданско състояние, включително брачни икове, за сключване на спогодба, за намаляване, оттегляне или отказ от иска, за признаване на исканията на другата страна, за получаване на пари или на други ценности, както и за действия, представляващи разпореждане с предмета на делото. Получаване на уведомлението за цесия не е сред изброените действия, за извършването на които е налице ограничение на представителната власт на особения представител. Действително, уведомлението за цесия е материалноправно изявление, но в практиката се приема, че особеният представител може да получава изявления с материалноправни последици. В синхрон с установената съдебна практика е разрешението, че е допустимо изявлението по чл. 99, ал. 3 ЗЗД, адресирано до длъжника, да бъде прието от особения му представител по чл. 47, ал. 6 ГПК. Следва да се посочи, че особеният представител има всички права като пълномощник, ангажиран лично от страната, той може да прави материалноправни възражения срещу вземането, предмет на делото – правопрепятстващи, правоунищожавачи, правопогасяващи, поради което и не следва на особения представител да се отрече правото и да приема изявления от кредитора, отразяващи се на субективното материално право. Да се приеме обратното би означавало да се поставят страните по делото в неравнопоставено положение, което не е целта на законодателя при уреждане на института на особения представител.

По тези съображения настоящият състав намира, че изходящото от цесионера – ищец уведомление е достигнало до ответника - заемополучател с връчването на съдебните книжа на назначения му особен представител по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК, съставлява надлежно съобщаване на цесията съгласно чл. 99, ал. 3 ЗЗД, с което осъществено прехвърляне на вземането поражда действие и за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Ищецът е материалноправно легитимиран да претендира цедираното му вземане срещу ответника, тъй като последният дължи да престира на него, а не на стария кредитор. С оглед на изложеното и като взе предвид, че ответникът не твърди да е извършвал плащания в полза на стария кредитор /цедента/ на съществуващите задължения, се налага извод, че процесният договор за цесия е произвел действие спрямо длъжника на основание чл. 99, ал. 3 и ал. 4 ЗЗД. (решение № 198/18.01.2019 г. по т. д. № 193/2018 г. на ВКС, I т. о., определение № 72/05.02.2021 г. по т. д. № 1188/2020 г. на ВКС, I т. о., решение по гр. д. № 1220/2019 г. Решение № 6585 от 20.12.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 8360/2022 г., Решение № 261003 от 15.02.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 9931/2020 г., Решение № 266027 от 7.10.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 3125/2020 г.).

Предвид гореизложеното, въззивният съд намира подадената въззивна жалба за неоснователна, поради което следва да я остави без уважение, а при споделяне изцяло на изводите на първоинстанционния съд, неговото решение следва да бъде изцяло потвърдено.

По разноските:

И двете страни са направили изрично искане във въззивната жалба, респ. отговора на въззивната жалба за присъждане на разноски за въззивното производство.

За въззивното производство се полагат разноски както на въззивника, така и на въззиваемия, съобразно уважената, респ. отхвърлената част от въззивната жалба. Предвид изхода на делото разноски се дължат единствено на въззиваемата страна на основание чл.78, ал.3 от ГПК. Поради това въззивникът се осъжда да заплати на въззиваемия 200 лева, представляваща сума за платено юрисконсултско възнаграждение.

По изложените мотиви, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2005070/12.09.2022 г., постановено по гр. д. № 72334/2018 г. на СРС, 87 състав, са частично уважени предявените от „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК202527341, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Васил Левски“ №114, етаж Мецанин, действащо чрез юрисконсулт Д.А. положителни установителни искове с правна квалификация чл. 422 ГПК вр. чл.240, ал. 1 и 2 ЗЗД вр. чл.99 ЗЗД и чл.86, ал.1 ЗЗД вр. чл. 99 ЗЗД, за признаване на установено, че ответницата К. Н. Б., ЕГН *****, действаща чрез назначения й особен представител по реда на чл.47, ал.6 ГПК – адв. А.П. със съдебен адрес: гр. София, бул. ****, офис 109 ДЪЛЖИ на ищеца сумата от 953,70 лева – главница по договор за паричен заем № 2464720 от 06.01.2016 год., сключен с „И.А.М.“ АД, сумата от 58,70 лева – възнаградителна лихва за периода от 22.01.2016 год. до 08.07.2016 год.; сума в размер на 105,96 лева – обезщетение за забава за периода от 08.06.2016 год. до 20.07.2017 год., за които суми по ч.гр.д. 50476/2017 год. по описа на СРС, 87 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК. ОТХВЪРЛЕН е искът с правна квалификация чл.422 ГПК вр. чл.99 ЗЗД вр. чл.92, ал.1 ЗЗД, за признаване на установено в отношенията между страните, че К. Н. Б. дължи на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД сумата от 395,57 лева – неустойка за неизпълнение на договорното задължение за предоставяне на обезпечение, за която сума по ч.гр.д. 50476/2017 год. по описа на СРС, 87 състав, е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК.

ОСЪЖДА К. Н. Б., ЕГН *****, действаща чрез назначения ѝ особен представител по реда на чл.47, ал.6 ГПК – адв. А.П. със съдебен адрес: гр. София, бул. ****, офис 109 да заплати на основание чл.78, ал.3 от ГПК на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК202527341, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Васил Левски“ №114, етаж Мецанин, действащо чрез юрисконсулт Д.А. сумата от 200 лева, представляваща платено юрисконсултско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно обжалване съгласно разпоредбата на чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____